

PHẬT GIÁO VÀ NỀN HÒA BÌNH THẾ GIỚI

Nguyễn Cao Thanh

Hòa bình là điều mà toàn thể nhân loại mong ước, là lẽ sống còn của mọi người trên quả địa cầu. Khi mà vũ khí hạch tâm đã ở trong tay người có khả năng tiêu diệt nhân loại, thì hòa bình lại càng cấp thiết. Những con người tối tăm nhất cũng hiểu rằng trận chiến nếu xảy ra thì chỉ có nghĩa là nhân loại diệt vong, không có ai thắng bại, vì còn thắng bại chi nữa khi địa cầu đã biến thành mộ địa. Hiểu thế nên con người phải bảo vệ hòa bình, tranh đấu cho hòa bình. Nhưng không phải bất cứ ai, bất cứ lực lượng, tổ chức, tập thể, quốc gia nào cũng có khả năng hay thiện chí bảo vệ và tranh đấu cho hòa bình. Vì sống hòa hợp với mọi người phải là những con người tự do không bị lệ thuộc, ràng buộc, chi phối hoặc nô lệ một thế lực nào, một chủ nghĩa nào. Vì chỉ có con người tự do mới có đủ từ bi để tha thứ, đủ trí tuệ để phá tan màn vô minh bao phủ tâm trí của một phần không nhỏ nhân loại đang quay cuồng vì danh lợi, sắc đẹp, vì tham sân, hận thù. Vì chỉ có con người tự do mới không phân biệt nhân ngã, bỉ thử, mới biết tôn trọng phẩm giá, công lao, tự do của người khác. Chỉ có con người tự do mới không nô lệ bằng thang giá trị dựa trên của cải, tiền tài, danh lợi giả tạm, tức là mới có tinh thần bình đẳng coi ta với người là một và do đó mới biết và mới thực tâm phụng sự hòa bình. Phật Giáo cung cấp cho nhân loại mẫu người tự do đó.

Theo Phật Giáo, con người gây tội ác, gây chiến tranh là vì vô minh. Vô minh không hiểu rằng thân thể này không là mình, không hiểu

rằng vạn vật đều không, và tất cả của cải, tiền bạc, danh vọng là giả. Vô minh nên bị giấc tham, sân sai sử, che mất huệ nhãn, không trông thấy, không hiểu nổi lý vô thường, khổ, không, vô ngã; đã không tri túc nên cứ gây chiến tranh vì quyền lợi nhất thời, giả tạo...

Hòa bình không thể duy trì chừng nào con người chưa giải thoát mình khỏi áp lực của những chủ nghĩa lỗi thời, những ý kiến hẹp hòi, những tình cảm thấp kém. Hòa bình chỉ có thể có khi con người không còn nô lệ những chủ nghĩa, giáo điều có tính cách độc đoán, không hợp với trào lưu tiến hóa của nhân loại.

Hòa bình không thể có khi con người không có tự do. Con người không thể tự do khi chưa hiểu nổi lý vô thường, khổ, không, vô ngã.

Phật Giáo chỉ dạy cho người hiểu rõ những chân lý này và còn chỉ thêm những con đường noi theo để sống theo chân lý mới có khả năng tự giải thoát khỏi mọi sự kìm kẹp của lòng tham, sân, hận. Chiến tranh hay hòa bình đều bắt nguồn từ tâm con người nên muốn phá chiến tranh hay phụng sự hòa bình, con người phải sửa trị tâm của mình trước đã. Không phải chỉ đơn thuần hô hào khẩu hiệu suông là đủ mà là phải ra công tu, học, tập, con người mới giải thoát được chiến tranh và sống hòa bình.

Phật Giáo đã giảng cho ta biết chiến tranh cũng như tất cả hành động bạo lực, tư tưởng hắc ám đều vô thường, khổ, không, vô ngã. Nhưng làm thế nào để hiểu những giáo lý cao siêu tuyệt vời ấy. Phật Giáo mới chỉ cho cách tu học để

đạt mục tiêu của mình. Đó là điểm ưu việt của Phật Giáo và là cống hiến to lớn của Phật Giáo cho nền hòa bình thế giới.

Chiến sĩ chiến đấu cho hòa bình phải là người có tâm an trước đã. Mà muốn có tâm an thì phải thân nhiên, an nhiên tự tại trước mọi thăng trầm của cuộc sống, cái tâm không bị chi phối bởi tham sân, bởi danh lợi phù vân. Tâm có an mới có đủ bình tĩnh và sáng suốt tìm ra lối sống và cách xử thế thích hợp nhất cho mọi giai đoạn, mới giải thoát cho mình và cho tha nhân khỏi những đau khổ, muộn phiền dính liền với số phận con người. Người tâm an mới có khả năng và thiện ý phấn đấu cho hòa bình, mới biết thật sống. Tâm của mình có được an mới biết đem cái vui ấy cho người khác. Tất cả những cuộc chiến tranh gây tang tóc đau thương cho nhân loại đều bắt nguồn từ tâm bất an, tâm bệnh hoạn, tâm bất an vì tham, sân, hận thù, đấu tranh giai cấp. Ta há chẳng thấy dân Ấn Độ giành được Độc Lập, buộc người Anh lạng lẽ rời khỏi nước Ấn, hai bên cùng không đổ máu, âu cũng là nhờ tài đức lãnh đạo của một bậc thánh,

